

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Aika 07.05.2024, klo 13:02 - 15:20

Paikka Kaupungintalo (Hallituskatu 12), 2. kerros, kokoustila Junnelius

Käsitellyt asiat

- § 24 **Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen**
- § 25 **Pöytäkirjan tarkastus**
- § 26 **Esityslistan hyväksyminen**
- § 27 **Esteettömät ja saavutettavat kokouskäytännöt**
- § 28 **Vammaisneuvoston 50-vuotisjuhla ja jäsenyhdistysten yhteinen kokous**
- § 29 **Esteettömyyden ja saavutettavuuden kunniamaininta ja kriteerit**
- § 30 **Vammaisneuvoston lausunto, Maauimalan ja Porin metsän aukion suunnittelu**
- § 31 **Vammaisneuvoston lausunto poikkihallinnollisesta liikkumishjelmasta**
- § 32 **Tilannekatsaus näkövammaisten ja heidän saattajiensa maksuttomiin matkoihin avoimessa joukkoliikenteessä**
- § 33 **Lautakuntaedustajien ja hyvinvointialueen vammaisneuvoston jäsenen kuulumiset**
- § 34 **Tiedoksi merkittävät asiat**
- § 35 **Vammaisneuvoston jäsenten esille ottamat asiat**
- § 36 **Seuraava kokous ja kokouksen päättäminen**

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Saapuvilla olleet jäsenet

Jari Kauranen, puheenjohtaja
Juha Kantola
Kati Karinharju
Pertti Kärkkäinen
Kaija-Liisa Lohivuo
Noona Mäkitalo
Harri Salminen, varajäsen
Pekka Wahlroos
Helvi Walli

Muut saapuvilla olleet

Alina Isoviita, osallisuusasiantuntija, sihteeri
Elli-Mari Sulonen, osallisuusasiantuntija
Viola Sundvik, tulkki
Minttu Maskulin, tulkki

Poissa

Tiina Rinne, puheenjohtaja
Katja Halinen
Lauri Levo
Marianna Turunen

Allekirjoitukset

Jari Kauranen
Puheenjohtaja

Alina Isoviita
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

13.05.2024

13.05.2024

Noona Mäkitalo

Kati
Karinharju

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Pöytäkirja on julkisilta osin nähtävänä Porin kaupungin verkkosivuilla 14.5.2024.

Alina Isoviita

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 24

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Ehdotus

Kokous todetaan lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Kokouskäsitely

Merkitään, että vammaisneuvoston puheenjohtaja Tiina Rinne on estynyt saapumasta kokoukseen. Tämän kokouksen puheenjohtajana toimii varapuheenjohtaja Jari Kauranen.

Päätös

Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 25

Pöytäkirjan tarkastus

Ehdotus

Pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan Noona Mäkitalo ja Kati Karinharju (varalla Juha Kantola).

Pöytäkirja tarkastetaan 13.5.2024.

Päätös

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Noona Mäkitalo ja Kati Karinharju (varalla Juha Kantola).

Pöytäkirja tarkastetaan 13.5.2024.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 26

Esityslistan hyväksyminen

Ehdotus

Ehdotetaan, että esityslista hyväksytään kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös

Esityslista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 27

Esteettömät ja saavutettavat kokouskäytännöt

PRIDno-2024-1731

Valmistelija / lisätiedot:
Elli-Mari Sulonen
elli-mari.sulonen@pori.fi
Osallisuusasiantuntija

Liitteet

1 Esteettömät ja saavutettavat kokouskäytännöt

Työryhmä on valmistellut Kati Karinharjun kanssa luonnoksen esteettömistä ja saavutettavista kokouskäytännöistä.

Ehdotus

Vammaisneuvosto päättää hyväksyä esteettömien ja saavutettavien kokouskäytäntöjen ohjeen ja suositella sitä koko kaupunkiorganisaation käytettäväksi. Sihteeri viestii ohjeistuksesta kaupunkiorganisaation sisällä.

Päätös

Vammaisneuvosto päätti hyväksyä esteettömien ja saavutettavien kokouskäytäntöjen ohjeen kokouksessa sovituin muutoksin ja suositella sitä koko kaupunkiorganisaation käytettäväksi. Sihteeri viestii ohjeistuksesta kaupunkiorganisaation sisällä. Pöytäkirjan liitteenä on lisäykset sisältävä esteettömien ja saavutettavien kokouskäytäntöjen ohje.

Ohjetta täydennetään tarvittaessa ja vammaisneuvosto seuraa ohjeesta saatua palautetta säännöllisesti.

Tiedoksi

Toimialat ja laitokset

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 28

Vammaisneuvoston 50-vuotisjuhla ja jäsenyhdistysten yhteinen kokous

PRIDno-2024-1733

Valmistelija / lisätiedot:

Elli-Mari Sulonen

elli-mari.sulonen@pori.fi

Osallisuusasiantuntija

Porin kaupungin vammaisneuvoston toiminnan alkamisesta tulee tänä vuonna kuluneeksi 50 vuotta. Vammaisneuvoston kokouksessa 12.3.2024 päätettiin, että vuosijuhlaa vietetään jäsenyhdistysten yhteisen kokouksen yhteydessä, ja että juhlan järjestämiseksi nimetään juhla-toimikunta seuraavassa kokouksessa.

Lisäksi vammaisneuvoston vuoden 2024 toimintasuunnitelmaan on kirjattu: "Vuonna 2024 jäsenyhdistysten yhteinen kokous järjestetään syksyllä. Jäsenyhdistyksille lähetetään loppukeväästä kysely, jossa pyydetään toiveita kokouksen sisällöstä."

Sihteeri on laatinut luonnoksen jäsenyhdistyksille lähetettävästä viestistä ja kyselystä:

"Porin kaupungin vammaisneuvosto järjestää syksyllä jäsenyhdistyksille yhteisen kokouksen, jossa samalla juhlitaan Porin kaupungin vammaisneuvoston 50-vuotista taivalta. Tarkempi ajankohta ja paikka selviävät myöhemmin. Vammaisneuvosto haluaa kuitenkin jo kysyä jäsenyhdistyksiltä toiveita tilaisuuden sisällöstä. Pyydämme jättämään toiveet x.x. mennessä oheisen lomakkeen kautta: <https://www.lyyti.fi/questions/aa8af96d01>"

Ehdotus

Vammaisneuvosto päättää nimetä juhla-toimikunnan 50-vuotisjuhlan ja jäsenyhdistysten yhteisen kokouksen järjestämiseksi. Lisäksi vammaisneuvosto päättää lähettää jäsenyhdistyksille sihteerin valmisteleman viestin ja kyselyn kokouksessa käsitellyin muutoksin.

Päätös

Vammaisneuvosto päätti nimetä juhla-toimikunnan 50-vuotisjuhlan ja jäsenyhdistysten yhteisen kokouksen järjestämiseksi. Juhla-toimikunnan jäseniksi nimettiin Helvi Walli, Pekka Wahlroos, Pertti Kärkkäinen, Noona Mäkitalo ja Tiina Rinne. Tiina Rinne on toimikunnan koollekutsuja ja Elli-Mari Sulonen on sihteeri. Juhla-toimikunnan ensimmäinen kokous on 5.6.2024 kello 10.00.

Juhla on marraskuun alussa, sihteeri kysyy paikkaa ravintola Liisanpuistosta.

Vammaisneuvosto päätti lähettää jäsenyhdistyksille sihteerin valmisteleman viestin ja kyselyn ja pyytää vastauksia 3.6.2024 mennessä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Vammaisneuvosto, § 6,30.01.2024
Kaupunginhallitus, § 110,11.03.2024
Vammaisneuvosto, § 29, 07.05.2024

§ 29

Esteettömyyden ja saavutettavuuden kunniamaininta ja kriteerit

PRIDno-2024-422

Vammaisneuvosto, 30.01.2024, § 6

Valmistelijat / lisätiedot:
Elli-Mari Sulonen
elli-mari.sulonen@pori.fi
Osallisuusasiantuntija

Liitteet

1 Esitys esteettömyyden ja saavutettavuuden kunniamaininnasta

Porin vammaisneuvosto on alkanut valmistelevaan esitystä kaupunginhallitukselle, että se alkaa vammaisneuvoston kanssa muistamaan kunniamaininnalla Porissa toimivaa yritystä, yhteisöä tai muuta toimijaa työstä esteettömyyden ja saavutettavuuden edistämiseksi Porissa. Vammaisneuvoston työryhmä on valmistellut asiasta esityksen, joka esitetään vammaisneuvoston kokouksessa.

Ehdotus

Vammaisneuvosto päättää hyväksyä puheenjohtajan laatiman esityksen.

Päätös

Vammaisneuvosto teki muokkauksia työryhmän valmistelevaan esitykseen ja päätti valtuuttaa vammaisneuvoston puheenjohtajan viimeistelemään sen, minkä jälkeen esitys lähetetään kaupunginhallitukselle. Pöytäkirjan liitteenä on vammaisneuvoston kokouksessa hyväksytty versio.

Kaupunginhallitus, 11.03.2024, § 110

Valmistelijat / lisätiedot:
Elli-Mari Sulonen
elli-mari.sulonen@pori.fi
Osallisuusasiantuntija

Liitteet

1 Vammaisneuvoston esitys esteettömyyden ja saavutettavuuden kunniamaininnasta

Porin vammaisneuvosto on kokouksessaan 30.1.2024 § 6 päättänyt tehdä kaupunginhallitukselle esityksen siitä, että kaupunginhallitus alkaa vammaisneuvoston kanssa muistamaan kunniamaininnalla Porissa toimivaa yritystä, yhteisöä tai muuta toimijaa työstä esteettömyyden ja saavutettavuuden edistämiseksi Porissa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Asian käsittely vammaisneuvostossa on historiatiedoissa ja vammaisneuvoston puheenjohtajan viimeistelemä vammaisneuvoston esitys on liitteenä.

Ehdotus

Esittelijä: Lauri Inna, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää, että kaupunginhallitus alkaa vammaisneuvoston kanssa muistamaan kunniainnalla Porissa toimivaa yritystä, yhteisöä tai muuta toimijaa työstä esteettömyyden ja saavutettavuuden edistämiseksi Porissa.

Kaupunginhallitus kehottaa vammaisneuvostoa valmistelemaan kunniainninnan kriteerit kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi.

Kaupunginhallitus päättää, että kunniainninnan kustannukset katetaan vammaisneuvoston määrärahoista.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Vammaisneuvosto, 07.05.2024, § 29

Valmistelija / lisätiedot:
Elli-Mari Sulonen
elli-mari.sulonen@pori.fi
Osallisuusasiantuntija

Liitteet

1 Esteettömyyden ja saavutettavuuden kunniainninta ja kriteerit

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 11.3.2024 §110 hyväksynyt vammaisneuvoston ehdotuksen esteettömyyden ja saavutettavuuden kunniainninnasta.

Kaupunginhallitus kehotti vammaisneuvostoa valmistelemaan kunniainninnan kriteerit kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi. Työryhmä on tehnyt kriteereistä luonnoksen.

Ehdotus

Vammaisneuvosto päättää hyväksyä kriteerit ja lähettää ne kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Päätös

Vammaisneuvosto päätti hyväksyä kriteerit kokouksessa sovituin muutoksin ja lähettää ne kaupunginhallituksen käsiteltäväksi. Puheenjohtaja ja sihteeri varmentavat kunniainninnan aikataulun. Pöytäkirjan liitteenä on lisäykset sisältävä tiedosto kunniainninnasta ja sen kriteereistä.

Tiedoksi

Kaupunginhallitus

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 30

Vammaisneuvoston lausunto, Maaumalan ja Porin metsän aukion suunnittelu

PRIDno-2024-1732

Teknisen toimialan infrayksikkö on pyytänyt vammaisneuvostolta lausuntoa maaumalan ja Porin metsän aukion yleissuunnitelmasta 16.6.2024 mennessä. Materiaalit toimitetaan vammaisneuvoston jäsenille ennen kokousta.

Ehdotus

Vammaisneuvosto valtuuttaa työryhmän laatimaan lausunnon määräaikaan mennessä. Lausunnossa otetaan huomioon kokouksessa käyty keskustelu.

Päätös

Vammaisneuvosto valtuutti työryhmän ja Kati Karinharjun laatimaan lausunnon ja lähettämään sen määräaikaan mennessä. Lausunnossa otetaan huomioon kokouksessa käyty keskustelu.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Kaupunginhallitus, § 163,08.04.2024
Vammaisneuvosto, § 31, 07.05.2024

§ 31

Vammaisneuvoston lausunto poikkihallinnollisesta liikkumishjelmasta

PRIDno-2023-4566

Kaupunginhallitus, 08.04.2024, § 163

Valmistelijat / lisätiedot:
Petteri Lahti
petteri.lahti@pori.fi
liikuntayksikön päällikkö

Liitteet

1 Porin liikkumishjelma luonnos

Kaupunginvaltuuston kokouksessaan 11.4.2022 hyväksymän Porin 2030 -strategian painopisteen Hyvinvoiva Pori alla on tavoite ”Jokaisella porilaisella on mahdollisuus terveelliseen, aktiiviseen ja turvalliseen elämään”. Yhdeksi tavoitetta edistäväksi teoksi on kirjattu ”Kaupungin poikkihallinnollinen liikkumishjelma”. Liikkumishjelman laatiminen toimialojen välisenä yhteistyönä on nostettu kuluvaan vuoden talousarviokirjassa yhdeksi porilaisten hyvinvointia edistäväksi, toimialarajat ylittäväksi yhteiseksi tavoitteeksi. Liikkumishjelmatyötä käynnistettiin kevään päätteeksi ja varsinainen työ ohjelman laatimiseksi käynnistettiin elokuussa 2023. Toimialat nimesivät edustajansa liikkumishjelmatyön ohjausryhmään ja ohjelmaa kasattiin syksyn aikana ohjausryhmän johdolla toimialarajat ylittävänä yhteistyönä. Ohjelman luonnosversiota esiteltiin kaupunginhallituksen suunnittelukokouksessa 18.12.2023. Ohjelmaluonnosta muokattiin saatujen evästysten pohjalta ja viimeistely ohjelmaluonnos käsiteltiin vielä toimialojen johtoryhmissä tammi-helmikuussa 2024. Lopullinen ohjelmaluonnos viimeisteltiin johtoryhmäkierrokselta saatujen huomioiden sekä kierroksen jälkeen saatujen kommenttien pohjalta.

Poikkihallinnollisen liikkumishjelman luonnosversio on esityslistan liitteenä.

Ehdotus

Esittelijä: Lauri Inna, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää pyytää liikkumishjelmaluonnoksesta elinvoima- ja ympäristölautakunnan, sivistyslautakunnan, teknisen lautakunnan, vapaa-ajan lautakunnan, vammaisneuvoston, vanhusneuvoston ja nuorisovaltuuston lausunnot 30.6.2024 mennessä.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän asiakohdan osalta heti kokouksessa.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaupunginhallitus päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti kokouksessa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Vammaisneuvosto, 07.05.2024, § 31

Valmistelija / lisätiedot:

Petteri Lahti

petteri.lahti@pori.fi

liikuntayksikön päällikkö

Liitteet

1 Porin liikkumishjelma luonnos

Kaupunginhallitus on pyytänyt vammaisneuvostolta lausuntoa poikkihallinnollisesta liikkumishjelmasta 30.6.2024 mennessä.

Ehdotus

Vammaisneuvosto valtuuttaa työryhmän laatimaan lausunnon määräaikaan mennessä. Lausunnossa otetaan huomioon kokouksessa käyty keskustelu.

Päätös

Vammaisneuvosto valtuutti työryhmän laatimaan lausunnon ja lähettämään sen määräaikaan mennessä. Lausunnossa otetaan huomioon kokouksessa käyty keskustelu. Työryhmään kuulumattomat jäsenet voivat lähettää mahdolliset kommenttinsa sihteerille, joka välittää ne työryhmälle.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Joukkoliikennejaosto, § 16,29.03.2022
Elinvoima- ja ympäristölautakunta, § 95,24.05.2022
Elinvoima- ja ympäristölautakunta, § 148,10.08.2022
Kaupunginhallitus, § 494,22.08.2022
Vammaisneuvosto, § 17,12.03.2024
Elinvoima- ja ympäristölautakunta, § 55,17.04.2024
Vammaisneuvosto, § 32, 07.05.2024

§ 32

Tilannekatsaus näkövammaisten ja heidän saattajiensa maksuttomiin matkoihin avoimessa joukkoliikenteessä

PRIDno-2021-3000

Joukkoliikennejaosto, 29.03.2022, § 16

Valmistelijat / lisätiedot:
Merika Lanne
merika.lanne@pori.fi

Liitteet

1 Satakunnan Näkövammaiset ry:n aloite Porin joukkoliikennejaostolle näkövammaisen matkustajan ja hänen saattajansa vapaalipusta, henkilötiedot poistettu

Satakunnan Näkövammaiset ry on jättänyt 15.6.2021 päivätyn kuntalaisaloitteen, jossa esitetään, että näkövammaisille matkustajille ja heidän saattajilleen myönnetään maksuttomat matkat joukkoliikenteessä Porin Linjat Oy:n vuoroilla.

Satakunnan Näkövammaiset ry on 1990-luvulla neuvotellut Porin Linjojen kanssa oikeuden maksuttomiin matkoihin ja käytäntö on jatkunut Porin Linjat Oy:n käyttöoikeussopimuksen päättymiseen asti 6.6.2021. Sopimus on ollut yhdistyksen ja Porin Linjat Oy:n välinen. Porin Linjat Oy:llä on ollut käyttöoikeussopimuksensa nojalla oikeus päättää muista lipuista kuin tieliikenteen toimivaltaisen viranomaisen päättämistä lipputuotteista.

Näkövammaisten maksuttomia matkoja ei huomioitu joukkoliikennejaoston päätöksessä (9.3.2021 § 15) hankintasopimuksen mukaisessa liikenteessä hyväksyttävistä lipputuotteista ja niiden käyttöehdoista, koska tietoa Satakunnan Näkövammaiset ry:n ja Porin Linjat Oy:n keskenään neuvottelemasta oikeudesta ei oltu annettu hankintasopimusta valmistelleille.

Toimikautensa päättäneen joukkoliikennejaoston jäsenet totesivat kuitenkin poliittisen tahtotilan olevan jatkaa maksuttomia matkoja, kunnes uusi joukkoliikennejaosto käsittelee asian uudelleen. Tästä johtuen näkövammaiset ja heidän saattajansa ovat saaneet matkustaa maksutta joukkoliikenteessä 7.6.2021 jälkeenkin. Lipputuotevalikoimaan ei ole tehty omaa lipputuotetta näkövammaisille, eikä heidän saattajilleen, ja siten kohderyhmän joukkoliikenteen käytöstä ja matkustusajoista tai -määristä ei ole myöskään käytettävissä rahastuslaitteista saatavaa tarkkaa dataa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Satakunnan Näkövammaiset ry perustelee aloitteessaan maksuttomia matkoja mm. seuraavasti:

- osallistuminen yhdistysten toimintaan ja harrastaminen on helpompaa
- säästöjä perusturvalle kun kuljetuksiin ei käytetä sosiaalihuoltolain tai vammaispalvelulain mukaisia taksikyytejä
- yhdenvertaisuuslain mukainen erityisryhmän positiivinen erityiskohtelu
- sosiaalihuoltolain tai vammaispalvelulain mukaisin perustein ei myönnetä kuljetuksia kaikille näkövammaisille, vaikka heillä olisi liikkumisessa vaikeuksia ja he tarvitsevat avoimessa joukkoliikenteessä saattajan avukseen
- näkövammaiset ovat usein pienituloisia
- näkövammaisen maksaa oman matkansa lisäksi saattajansa matkan, jos käyttää maksullista joukkoliikennettä
- muissa kaupungeissa näkövammaisilla tai heidän saattajillaan on osin tai kokonaan maksuttomia matkoja

Arviointi

Porin perusturva myöntää vammaispalvelulain nojalla vaikeavammaisille henkilöille oikeuden kuljetuspalveluihin. Kuljetuspalvelun myöntämisen edellytyksenä on, että vaikeavammaisella henkilöllä on kohtuuttoman suuria vaikeuksia käyttää joukkoliikennettä. Porin perusturvan päätös myöntää kuljetuspalveluita asiakkaalle sisältää myös tiedon kuljetuspalveluun sisältyvistä muista palveluista. Sosiaalihuoltolain nojalla järjestetään liikkumista tukevia palveluja henkilölle, jotka eivät kykene itsenäisesti käyttämään joukkoliikennettä sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn takia, ja jotka tarvitsevat palvelua asioiden tai muun jokapäiväisen elämään kuuluvan tarpeen vuoksi.

Sosiaali- ja vammaispalvelulain perusteella myönnetty kuljetuspalvelu on tarkoitettu vapaa-ajan matkoihin, asiointiin sekä työ- ja opiskelumatkoihin. Työ- ja opiskelumatkoja voi käyttää matkoihin työ- ja opiskelupaikan ja kodin välillä. Vapaa-ajan- ja asiointimatkoilla tarkoitetaan matkustamista paikkoihin, jossa asiakas esimerkiksi osallistuu harrastustoimintaan, tai muuhun sosiaalista vuorovaikutusta ylläpitävään toimintaan tai jokapäiväiseen asiointiin tarkoitettuja matkoja. Sosiaalihuoltolain ja vammaispalvelulain perusteella myönnetyt kuljetukset ovat omavastuullisia.

Perusturvalautakunta on vuoden 2021 aikana tehnyt uusia päätöksiä sosiaalihuoltolain ja vammaispalvelulain mukaisten kuljetusten myöntämisperusteista ja kilpailuttanut kuljetusten välityskeskukseen sekä autoilijat. Päätöksentekoon ja palvelukuvaukseen voi tutustua verkossa luettavissa olevissa pöytäkirjoissa

- Kyydinvälityksen kilpailutukseen 30.9.2021 § 252 asiatunnisteella PRIDno 2021-2899
- Kuljetuspalvelun kilpailutukseen 21.10.2021 § 273 asiatunnisteella PRIDno 2021-4032
- Kuljetuspalvelun hankintaan 16.12.2021 § 320 asiatunnisteella PRIDno 2021-5635
- Palvelukuvaus sosiaalihuoltolain ja vammaispalvelulain mukaisista henkilökuljetuksista <https://pori.cloudnc.fi/download/noname/%7B1200225c-1844-444a-906c-2aeb70c30ac1%7D/2106626>

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Sosiaalihuoltolain ja vammaispalvelulain perusteella myönnettyjä kuljetuksia käyttävät näkövammaiset maksavat siis omavastuun omista matkoistaan perusturvan kuljetuspalveluissa, kun taas avoimen joukkoliikenteen matkat ovat olleet maksuttomia näkövammaisille Satakunnan näkövammaiset ry:n ja Porin Linjat Oy:n sopimalla tavalla. Yhteiskunnan rahoituksella tarjottavat liikkumisen palvelut ovat näin ollen eriarvoistaneet näkövammaisia matkustajia. Lisäksi maksuttomien matkojen myöntäminen joukkoliikenteessä vain näkövammaisille ja heidän saattajilleen syrjii muista syistä vammaispalvelulain mukaisesti tukitoimiin oikeutettuja henkilöitä, jotka matkustavat joukkoliikenteellä omakustanteisesti.

Sosiaalihuoltolain ja vammaispalvelulain mukaiset päätökset liikkumisen tukemisesta ovat ensisijaisesti yksittäiseen henkilöön kohdentuvia yhteiskunnan tukimuotoja. Asiakkaalle myönnettävät kuljetuspalvelut ovat henkilökohtaisia ja asiakkaan tarpeen mukaan räätälöityjä palveluita. Tuen tarpeen arviointi on osa tuen hakijan yksilöllistä elämäntilanteen, varallisuuden ja terveydentilan selvittämistä. Liikkumisen tukeminen voi olla myös tuettuja matkoja joukkoliikenteessä tai matkustuksen harjoittelua saattajan kanssa. Toisin kuin liikkumisen tukemisen yksilöllisissä palvelupäätöksissä, aloitteessa näkövammaisia kohdellaan erityisryhmänä avoimessa joukkoliikenteessä, mikä ei ole yhdenvertaisuuslain mukaista positiivista erityiskohtelua.

Joukkoliikennejaoston päätöksessä (9.3.2021 § 15) lipputuotteista ja niiden käyttöehdoista hyödynnettiin tuoretta Suomen Paikallisliikenneliitto ry:n teettämää selvitystä joukkoliikenteen alennuslippujen perusteista ja vaikutuksista. Selvityksessä todetaan, että lippujärjestelmän selkeys ja lippujen hintojen edullinen hinnoittelu poistaa tarpeen lisäalennuksille, ellei niillä edistetä joukkoliikenteen toimivuutta ja sujuvuutta. Esimerkki edullisesta lipputuotteesta on 10-matkan sarjalippu, jolla voi maksaa kahden tai useamman henkilön matkan samanaikaisesti. Yhdessä 2,50 € arvoisessa lipussa on 120 minuutin vaihto aika. Tällöin matkustajan ja saattajan yhden yhteisen matkan hinta on 5,00 € per suunta vaihtoa huomioimatta. Vaihdon voi käyttää myös paluuseen. Toinen toimiva asiointilipputuote on viiden tunnin matka-aikaan oikeuttava 5,00 € aikalippu.

Perusturvan järjestämät yksilölliset kuljetuspalvelut ja joukkoliikenteen matkat ovat molemmat yhdenvertaisesti omavastuullisia liikkumispalveluja kaikille käyttäjille, mistä johtuen näkövammaisten matkustamisen joukkoliikenteessä tulee jatkua maksullisena samoilla lipputuotteilla muiden joukkoliikenteen käyttäjien kanssa.

Ehdotus

Esittelijä: Lauri Kilkku, toimialajohtaja, elinvoima- ja ympäristötoimiala

Joukkoliikennejaosto päättää, että yhdenvertaisuuslain perusteella näkövammaisille ja heidän saattajilleen ei myönnetä maksuttomia matkoja joukkoliikenteessä 1.6.2022 alkaen.

Äänestykset

Tarja Grönblom teki Jussi Viertolan kannattamana seuraavan muutosehdotuksen: Näkövammaisille ja heidän saattajilleen säilytetään jatkossakin oikeus maksuttomiin matkoihin. Juha Hernberg kannatti pohjaehdotusta. Asiassa suoritettiin äänestys: JAA:

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Pohjaehdotus EI: Tarja Grönblomin tekemä ja Jussi Viertolan kannattama muutosehdotus.

Jaa

Sirpa Björkbacka
Juha Hernberg

Ei

Ilpo Kyllönen
Tapio Lajunen
Mari Nurmi
Jussi Viertola
Mirva Virtanen
Jussi Ihamäki
Tarja Grönblom

Kokouskäsittely

Tarja Grönblom teki Jussi Viertolan kannattamana seuraavan muutosehdotuksen: Näkövammaisille ja heidän saattajilleen säilytetään jatkossakin oikeus maksuttomiin matkoihin.

Juha Hernberg kannatti pohjaehdotusta.

Asiassa suoritettiin äänestys:

JAA: Pohjaehdotus

EI: Tarja Grönblomin tekemä ja Jussi Viertolan kannattama muutosehdotus.

Äänestyksessä annettiin 2 JAA-ääntä ja 7 EI-ääntä, ei tyhjiä.

Muutosehdotus hyväksyttiin äänin 2 - 7.

Päätös

Muutosehdotus hyväksyttiin äänin 2 - 7.

Elinvoima- ja ympäristölautakunta, 24.05.2022, § 95

Valmistelijat / lisätiedot:
Merika Lanne
merika.lanne@pori.fi

Liitteet

1 Satakunnan Näkövammaiset ry:n aloite Porin joukkoliikennejaostolle näkövammaisen matkustajan ja hänen saattajansa vapaalipusta, henkilötiedot poistettu

Satakunnan Näkövammaiset ry on jättänyt 15.6.2021 päivätyn kuntalaisaloitteen, jossa esitetään, että näkövammaisille matkustajille ja heidän saattajilleen myönnetään maksuttomat matkat joukkoliikenteessä Porin Linjat Oy:n vuoroilla. Joukkoliikennejaosto on kokouksessaan 29.3.2022 § 16 päättänyt äänin 2-7 jatkaa näkövammaisten matkustajien oikeutta maksuttomiin matkoihin Porin joukkoliikenteessä. Asian käsittely on luettavissa historiatiedoissa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Päätöksestä on saapunut 4.4.2022 oikaisuvaatimus, jossa todetaan seuraavasti:

"Vaadin oikaistavaksi liitteen [joukkoliikennejaoston päätösote 29.3.2022 § 16] mukaista päätöstä.

Perustelut: kaikki näkövammaiset eivät ole vaikeavammaisia. Siltä osin kuin näkövammaisen ei ole vaikeavammaisen hänelle ei pidä myöntää maksutonta kuljetusta joukkoliikenteessä, ellei sitä myönnetä samoin perustein kuin sosiaalihuoltolain mukaista kuljetuspalvelua saaville ja terveillekin henkilöille. - huom. jos terveet saavat maksuttoman kuljetuksen Yteriin, niin se pitää järjestää myös vaikeavammaisille, jotta kohtelu on yhdenvertaista!

Siltä osin kuin näkövammaisen on vaikeavammaisen tulee häneltä periä sama maksu kuin jos hän käyttäisi taksia, eli avustajan pitää päästä mukaan maksutta, mutta ei muita alennuksia, ellei sitten päätöstä muuteta siten, että kuka tahansa vaikeavammaisen, tai terve, pääsee Porin joukkoliikenteessä liikkumaan maksutta, asuinpaikasta ja kotikunnasta huolimatta. - alennus ei voi perustua henkilön kotikuntaan. Tästä Porin sosiaalitoimella on jo hallinto-oikeuden päätös.

Joka tapauksessa kuljetuksesta tulee aina periä joukkoliikenteen maksua vastaava maksu, jotta henkilöt ovat samassa asemassa muihin nähden. Tuskin kukaan näkövammaisenkaan pitää hyväksyttävänä sitä, että häntä kohdellaan vammansa takia muihin verrattua lainvastaisesti.

Vaikeavammaisuuden määrittely - Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen verkkosivut

<https://thl.fi/fi/web/vammaispalvelujen-kasikirja/oikeuskaytanto/henkilokohtainen-apu/vaikeavammaisuuden-maarittely>

Arviointi

Oikaisuvaatimuksen tekijä esittää joukkoliikennejaoston päätöksen oikaisua siten, että kaikki vammaiset henkilöt maksavat omat matkansa avoimessa joukkoliikenteessä, eikä näkövammaisia kohdella erityisryhmänä, jolla on oikeus maksuttomiin matkoihin.

Oikaisuvaatimuksen perusteluja ja joukkoliikennejaoston päätöstä on arvioitava yhdenvertaisuuslain 1325/2014 § 13 nojalla, jonka mukaan syrjintä on välillistä, jos näennäisesti yhdenvertainen sääntö, peruste tai käytäntö saattaa jonkun muita epäedullisempaan asemaan henkilöön liittyvän syyn perusteella, paitsi jos säännöllä, perusteella tai käytännöllä on hyväksyttävä tavoite ja tavoitteen saavuttamiseksi käytetyt keinot ovat asianmukaisia ja tarpeellisia.

Joukkoliikennejaostolla on kaupungin hallintosäännön mukaisesti toimivalta päättää kustannuspaikan määrärahoilla hankittavan avoimen joukkoliikenteen lipputuotteiden käyttöehdoista ja hinnoista. Joukkoliikennejaostolle esitetty päätösehdotus 29.3.2022 § 16 oli, että "yhdenvertaisuuslain perusteella näkövammaisille ja heidän saattajilleen ei myönnetä maksuttomia matkoja joukkoliikenteessä 1.6.2022 alkaen." Joukkoliikennejaoston jäsen Tarja Grönblom teki Jussi Viertolan kannattamana seuraavan muutosehdotuksen: "Näkövammaisille ja heidän saattajilleen säilytetään jatkossakin oikeus maksuttomiin matkoihin". Joukkoliikennejaosto äänesti maksuttomien matkojen päättymisen ja jatkumisen väliltä. Äänestystulos 2-7 osoittaa joukkoliikennejaoston päättäjien tahtotilan jatkaa

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

näkövammaisten maksuttomia matkoja Satakunnan Näkövammaiset ry:n ja Porin Linjat Oy:n 1990-luvulla sopiman käytännön mukaisesti.

Joukkoliikennejaostolla ei ole toimivaltaa sosiaalihuoltolain ja vammaispalvelulain perusteella myönnettäviin kuljetuksiin ja niiden omavastuisiin, joista päättää perusturvalautakunta. Sosiaalihuoltolain ja vammaispalvelulain mukaiset päätökset liikkumisen tukemisesta ovat ensisijaisesti yksittäiseen henkilöön kohdentuvia, henkilökohtaisia ja asiakkaan tarpeen mukaan räätälöityjä palveluja. Tuen tarpeen arviointi on osa tuen hakijan yksilöllistä elämäntilanteen, varallisuuden ja terveydentilan selvittämistä. Kaikki vammaiset henkilöt maksavat omavastuun omista matkoistaan perusturvan kuljetuspalveluissa.

Ehdotus

Esittelijä: Lauri Kilkku, toimialajohtaja, elinvoima- ja ympäristötoimiala

Elinvoima- ja ympäristölautakunta päättää, että oikaisuvaatimus hylätään.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Elinvoima- ja ympäristölautakunta, 10.08.2022, § 148

Valmistelijat / lisätiedot:
Iiris Lehti
iiris.lehti@pori.fi

Liitteet

1 Valitus Turun hallinto-oikeuteen

Porin kaupungin elinvoima- ja ympäristölautakunta on 24.5.2022 (§ 95) päättänyt hylätä oikaisuvaatimuksen, joka koski joukkoliikennejaoston päätöstä näkövammaisten ja heidän saattajiensa maksuttomista matkoista avoimessa joukkoliikenteessä. Elinvoima- ja ympäristölautakunnan päätöksestä on valitettu Turun hallinto-oikeuteen.

Turun hallinto-oikeus on pyytänyt Porin kaupunginhallitusta hankkimaan elinvoima- ja ympäristölautakunnan lausunnon, jossa annetaan selostus asiasta, vastataan valituksessa esitettyihin vaatimuksiin ja niiden perusteluihin sekä lausutaan esitetystä selvityksestä.

Selostus asiasta

Elinvoima- ja ympäristölautakunta on 24.5.2022 (§ 95) päättänyt hylätä joukkoliikennejaoston päätöksestä (29.3.2022, § 16) tehdyn oikaisuvaatimuksen koskien Satakunnan Näkövammaiset ry:n (yhdistys) kuntalaisaloitetta näkövammaisten ja heidän saattajiensa maksuttomista matkoista avoimessa joukkoliikenteessä. Joukkoliikennejaosto päätti äänin 7-2 jatkaa näkövammaisten matkustajien oikeutta maksuttomiin matkoihin Porin joukkoliikenteessä.

Yhdistys jätti kaupungille 15.6.2021 päivätyn kuntalaisaloitteen, jossa esitetään, että näkövammaisille matkustajille ja heidän saattajilleen myönnetään maksuttomat matkat joukkoliikenteessä sidosyksikkö Porin Linjat Oy:n vuoroilla.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Yhdistys on 1990-luvulla neuvotellut tuolloisen avoimen joukkoliikenteen liikenteenharjoittajan, Porin Linjat Oy:n kanssa näkövammaisten ja heidän saattajiensa oikeudesta maksuttomiin matkoihin.

Porin joukkoliikenteessä on vuonna 2021 toteutettu avoimen joukkoliikenteen järjestämistavan muutos, jossa käyttöoikeussopimukseen perustunut toteuttamismalli on vaihdettu hankintasopimukseen. Hankintasopimuksen mukainen liikenne on alkanut 7.6.2021. Liikenteenharjoittajana hankintasopimuksen mukaisessa liikenteessä toimii myös Porin Linjat Oy.

Aikaisemman käyttöoikeussopimuksen nojalla liikenteenharjoittajalla on ollut oikeus päättää muista lipuista kuin tieliikenteen toimivaltaisen viranomaisen päättämistä lipputuotteista. Porin Linjat Oy:n on siten ollut mahdollista sopia halutessaan maksuttomista matkoista eri ryhmien kanssa.

Hankintasopimuksen mukaisessa liikenteessä viranomainen vastaa kaikista joukkoliikenteessä käytettävistä lipputuotteista. Järjestämistavan muutoksesta johtuen liikenteenharjoittajalla ei enää ole oikeutta sopia avoimessa joukkoliikenteessä käytettävistä lipputuotteista, vaan liikenteessä käytetään 7.6.2021 alkaen ainoastaan tieliikenteen toimivaltaisen viranomaisen päättämiä lipputuotteita.

Joukkoliikennejaosto on 9.3.2021 (§ 15) päättänyt hankintasopimuksen mukaisessa liikenteessä käytettävissä lipputuotteista. Joukkoliikennejaoston päätöksen mukaan matkat ovat 7.6.2021 alkaen maksuttomia vain 0-7-vuotiaille lapsille sekä lastenvaunujen tai -rattaiden työntäjille.

Tieto liikenteenharjoittajan ja yhdistyksen välisestä sopimuksesta tuli toimivaltaisen viranomaisen tietoon vasta hankintasopimuksen alkamisen jälkeen. Näin ollen käyttöoikeussopimuksen aikaista käytäntöä näkövammaisten maksuttomista matkoista ei ole voitu ottaa huomioon päätettäessä hankintasopimuksen mukaisessa liikenteessä käyvistä lipputuotteista.

Toimivaltainen viranomainen sai tiedon yhdistyksen ja liikenteenharjoittajan sopimuksesta hankintasopimuksen alkamisen jälkeen kesällä 2021, jolloin oli käynnissä vielä aiemman joukkoliikennejaoston toimikausi. Tuolloisen joukkoliikennejaoston jäsenet ilmaisivat poliittisen tahtotilan olevan jatkaa maksuttomia matkoja, kunnes uusi joukkoliikennejaosto käsittelee asian uudelleen. Näkövammaisten ja heidän saattajiensa matkojen maksuttomuus on jatkunut hankintasopimuksen aikana niin sanotussa välitilassa odottaen, että uusi toimivaltainen joukkoliikennejaosto päättää asiasta ja mahdollisesta uudesta lipputuotteesta Porin paikallisliikenteessä. Nykyinen joukkoliikennejaosto käsitteli asiaa ensimmäistä kertaa yhdistyksen kuntalaisaloitteen pohjalta 29.3.2022.

Kuntalaisaloitetta koskeva joukkoliikennejaoston päätös ja edelleen elinvoima- ja ympäristölautakunnan oikaisuvaatimuksen hylkäävä päätös, joilla hankintasopimuksen mukaisessa liikenteessä jatketaan käyttöoikeussopimuksen aikaista liikenteenharjoittajan ja yhdistyksen välistä käytäntöä näkövammaisten ja heidän saattajiensa ilmaisista matkoista, tarkoittaa uuden lipputuotteen lisäämistä aikaisemmin päätettyjen lipputuotteiden valikoimaan ja uuden lipputuotteen käyttöehtojen määrittämistä.

Valitus

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Valituksessa vaaditaan elinvoima- ja ympäristölautakunnan päätöksen kumoamista. Valituksessa katsotaan, että lautakunnan päätös on ollut lainvastainen. Valituksen perusteluissa on viitattu aiempaan oikaisuvaatimukseen. Valituksen perustelujen mukaan kaikki näkövammaiset eivät ole vaikeavammaisia. Siltä osin kuin näkövammaisen ei ole vaikeavammaisen hänelle ei pidä myöntää maksutonta kuljetusta, ellei sitä myönnetä samoin perustein kuin sosiaalihuoltolain mukaista kuljetuspalvelua saaville ja terveillekin henkilöille. Mikäli terveet saavat maksuttoman kuljetuksen Yteriin, niin se pitää järjestää myös vaikeavammaisille, jotta kohtelu on yhdenvertaista. Valittajan mukaan nykyisin vaikeavammaisen maksaa esimerkiksi matkasta (taksilla) matkakeskus-Puuvilla yli kolme euroa, [avoimella joukkoliikenteellä kulkeva] terve henkilö maksaa yhden euron ja näkövammaisen ei maksa mitään.

Valituksessa vaaditaan, että näkövammaisten matkat on vähintäänkin rajoitettava samaan määrään kuin niillä kuljetuspalvelua saavilla, jotka eivät kykene linja-autoa käyttämään.

Lisäksi valittaja vaatii oikeudenkäyntikulujensa korvaamista viivästyskorkeineen. Perustelujen mukaan lautakunnan olisi alun alkaen tullut tehdä alkuperäisen esityksen mukainen lakiin perustuva päätös. Perustelujen mukaan se, että joissain toisessa kunnassa toimitaan lain vastaisesti tai se, että Porissa on aiemmin toimittu väärin, ei oikeuta tekemään virheellistä päätöstä.

Lautakunnan lausunto

Elinvoima- ja ympäristölautakunta on päättänyt jatkaa näkövammaisten ja heidän saattajiensa matkoja yhdistyksen tekemän kuntalaisaloitteen mukaisesti. Yhdistys on kuntalaisaloitteessaan katsonut, että näkövammaisten vapaalippu sekä saattajan maksuton matkalippu lisäävät kohderyhmän yhdenvertaisuutta näkeviin nähden. Maksuton matkalippu mahdollistaa aktiivisemmän osallistumisen kodin ulkopuoleiseen toimintaan ja näin ehkäisee syrjäytymistä. Käytäntö vähentää sosiaalitoimen vastuulla olevien kuljetuspalvelujen kustannuksia. Maksuttomat matkaliput ovat YK:n vammaissopimuksen sekä yhdenvertaisuuslain hengen mukaisia.

Aloitetta on perusteltu lisäksi muun muassa siten, että kyseessä on yhdenvertaisuuslain mukainen erityisryhmän positiivinen erityiskohtelu ja yhdenvertaisuuslain mukaiset kohtuulliset mukautukset edistävät vammaisten ihmisten yhdenvertaisuutta, sosiaalihuoltolain tai vammaispalvelulain mukaisin perustein ei myönnetä kuljetuksia kaikille näkövammaisille, vaikka heillä olisi liikkumisessa vaikeuksia ja he tarvitsevat avoimessa joukkoliikenteessä saattajan avukseen, näkövammaiset ovat usein pienituloisia, näkövammaisen maksaa oman matkansa lisäksi saattajansa matkan, jos käyttää maksullista joukkoliikennettä sekä sillä, että muissa kaupungeissa näkövammaisilla tai heidän saattajillaan on osin tai kokonaan maksuttomia matkoja.

Yhdenvertaisuuslain 8 §:n 1 momentin mukaan ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Pykälän 2 momentin mukaan välittömän ja välillisen syrjinnän lisäksi tässä laissa tarkoitettua syrjintää on häirintä, kohtuullisten mukautusten epääminen sekä ohje tai käsky syrjiä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Yhdenvertaisuuslain 9 §:n mukaan kuitenkin sellainen oikeasuhtainen erilainen kohtelu, jonka tarkoituksena on tosiasiallisen yhdenvertaisuuden edistäminen taikka syrjinnästä johtuvien haittojen ehkäiseminen tai poistaminen, ei ole syrjintää [positiivinen erityiskohtelu].

Valituksessa on katsottu, että näkövammaisten tulisi maksaa joukkoliikenteen käytöstä kuten muutkin matkustajat, eikä näkövammaisia tulisi kohdella erityisenä ryhmänä. Lautakunta on katsonut näkövammaisille ja heidän saattajilleen myönnetyn oikeuden maksuttomaan joukkoliikenteeseen yhdenvertaisuuslain mukaisesti positiiviseksi erityiskohteluksi kansalaisaloitteen mukaisesti. Näkövammaisia on kohdeltu useiden muidenkin kaupunkien joukkoliikenteessä erityisryhmänä, joka on oikeutettu yhdenvertaisuuslain positiiviseen erityiskohteluun. Positiivisesta erityiskohtelusta ja sen kohdistumisista erityisryhmiin ei ole soveltamiskäytäntöä joukkoliikenteen toimialueelta. Voimassa olevat käytännöt ovat lähtökohtaisesti peräisin ennen nykyisen ja jo kumotun yhdenvertaisuuslain voimaantuloa.

Ehdotus

Esittelijä: Jouko Hautamäki, yksikön päällikkö, kasvupalvelutyksikkö

Elinvoima- ja ympäristölautakunta päättää antaa kaupunginhallitukselle yllä olevan lausunnon.

Pöytäkirja tämän asiakohdan osalta tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Pöytäkirja tämän asiakohdan osalta tarkastettiin kokouksessa.

Kaupunginhallitus, 22.08.2022, § 494

Valmistelijat / lisätiedot:
Johanna Jokelainen
johanna.jokelainen@pori.fi
hallintopäällikkö

Liitteet

1 Valitus Turun hallinto-oikeuteen

Porin kaupungin elinvoima- ja ympäristölautakunta on 24.5.2022 (§ 95) päättänyt hylätä oikaisuvaatimuksen, joka koski joukkoliikennejaoston päätöstä näkövammaisten ja heidän saattajiensa maksuttomista matkoista avoimessa joukkoliikenteessä. Elinvoima- ja ympäristölautakunnan päätöksestä on valitettu Turun hallinto-oikeuteen.

Turun hallinto-oikeus on pyytänyt Porin kaupunginhallitusta hankkimaan elinvoima- ja ympäristölautakunnan lausunnon, jossa annetaan selostus asiasta, vastataan valituksessa esitettyihin vaatimuksiin ja niiden perusteluihin sekä lausutaan esitetystä selvityksestä.

Selostus asiasta

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Elinvoima- ja ympäristölautakunta on 24.5.2022 (§ 95) päättänyt hylätä joukkoliikennejaoston päätöksestä (29.3.2022, § 16) tehdyn oikaisuvaatimuksen koskien Satakunnan Näkövammaiset ry:n (yhdistys) kuntalaisaloitetta näkövammaisten ja heidän saattajiensa maksuttomista matkoista avoimessa joukkoliikenteessä. Joukkoliikennejaosto päätti äänin 7-2 jatkaa näkövammaisten matkustajien oikeutta maksuttomiin matkoihin Porin joukkoliikenteessä.

Yhdistys jätti kaupungille 15.6.2021 päivätyn kuntalaisaloitteen, jossa esitetään, että näkövammaisille matkustajille ja heidän saattajilleen myönnetään maksuttomat matkat joukkoliikenteessä sidosyksikkö Porin Linjat Oy:n vuoroilla.

Yhdistys on 1990-luvulla neuvotellut tuolloisen avoimen joukkoliikenteen liikenteenharjoittajan, Porin Linjat Oy:n kanssa näkövammaisten ja heidän saattajiensa oikeudesta maksuttomiin matkoihin.

Porin joukkoliikenteessä on vuonna 2021 toteutettu avoimen joukkoliikenteen järjestämistavan muutos, jossa käyttöoikeussopimukseen perustunut toteuttamismalli on vaihdettu hankintasopimukseen. Hankintasopimuksen mukainen liikenne on alkanut 7.6.2021. Liikenteenharjoittajana hankintasopimuksen mukaisessa liikenteessä toimii myös Porin Linjat Oy.

Aikaisemman käyttöoikeussopimuksen nojalla liikenteenharjoittajalla on ollut oikeus päättää muista lipuista kuin tieliikenteen toimivaltaisen viranomaisen päättämistä lipputuotteista. Porin Linjat Oy:n on siten ollut mahdollista sopia halutessaan maksuttomista matkoista eri ryhmien kanssa.

Hankintasopimuksen mukaisessa liikenteessä viranomainen vastaa kaikista joukkoliikenteessä käytettävistä lipputuotteista. Järjestämistavan muutoksesta johtuen liikenteenharjoittajalla ei enää ole oikeutta sopia avoimessa joukkoliikenteessä käytettävistä lipputuotteista, vaan liikenteessä käytetään 7.6.2021 alkaen ainoastaan tieliikenteen toimivaltaisen viranomaisen päättämiä lipputuotteita.

Joukkoliikennejaosto on 9.3.2021 (§ 15) päättänyt hankintasopimuksen mukaisessa liikenteessä käytettävissä lipputuotteista. Joukkoliikennejaoston päätöksen mukaan matkat ovat 7.6.2021 alkaen maksuttomia vain 0-7-vuotiaille lapsille sekä lastenvaunujen tai -rattaiden työntäjille.

Tieto liikenteenharjoittajan ja yhdistyksen välisestä sopimuksesta tuli toimivaltaisen viranomaisen tietoon vasta hankintasopimuksen alkamisen jälkeen. Näin ollen käyttöoikeussopimuksen aikaista käytäntöä näkövammaisten maksuttomista matkoista ei ole voitu ottaa huomioon päätettäessä hankintasopimuksen mukaisessa liikenteessä käyvästä lipputuotteista.

Toimivaltainen viranomainen sai tiedon yhdistyksen ja liikenteenharjoittajan sopimuksesta hankintasopimuksen alkamisen jälkeen kesällä 2021, jolloin oli käynnissä vielä aiemman joukkoliikennejaoston toimikausi. Tuolloisen joukkoliikennejaoston jäsenet ilmaisivat poliittisen tahtotilan olevan jatkaa maksuttomia matkoja, kunnes uusi joukkoliikennejaosto käsittelee asian uudelleen. Näkövammaisten ja heidän saattajiensa matkojen maksuttomuus on jatkunut hankintasopimuksen aikana niin sanotussa välitilassa odottaen, että uusi

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

toimivaltainen joukkoliikennejaosto päättää asiasta ja mahdollisesta uudesta lipputuotteesta Porin paikallisliikenteessä. Nykyinen joukkoliikennejaosto käsitteli asiaa ensimmäistä kertaa yhdistyksen kuntalaisaloitteen pohjalta 29.3.2022.

Kuntalaisaloitetta koskeva joukkoliikennejaoston päätös ja edelleen elinvoima- ja ympäristölautakunnan oikaisuvaatimuksen hylkäävä päätös, joilla hankintasopimuksen mukaisessa liikenteessä jatketaan käyttöoikeussopimuksen aikaista liikenteenharjoittajan ja yhdistyksen välistä käytäntöä näkövammaisten ja heidän saattajiensa ilmaisista matkoista, tarkoittaa uuden lipputuotteen lisäämistä aikaisemmin päätettyjen lipputuotteiden valikoimaan ja uuden lipputuotteen käyttöehtojen määrittämistä.

Valitus

Valituksessa vaaditaan elinvoima- ja ympäristölautakunnan päätöksen kumoamista. Valituksessa katsotaan, että lautakunnan päätös on ollut lainvastainen. Valituksen perusteluissa on viitattu aiempaan oikaisuvaatimukseen. Valituksen perustelujen mukaan kaikki näkövammaiset eivät ole vaikeavammaisia. Siltä osin kuin näkövammaisen ei ole vaikeavammaisen hänelle ei pidä myöntää maksutonta kuljetusta, ellei sitä myönnetä samoin perustein kuin sosiaalihuoltolain mukaista kuljetuspalvelua saaville ja terveillekin henkilöille. Mikäli terveet saavat maksuttoman kuljetuksen Yteriin, niin se pitää järjestää myös vaikeavammaisille, jotta kohtelu on yhdenvertaista. Valittajan mukaan nykyisin vaikeavammaisen maksaa esimerkiksi matkasta (taksilla) matkakeskus-Puuvilla yli kolme euroa, [avoimella joukkoliikenteellä kulkeva] terve henkilö maksaa yhden euron ja näkövammaisen ei maksa mitään.

Valituksessa vaaditaan, että näkövammaisten matkat on vähintäänkin rajoitettava samaan määrään kuin niillä kuljetuspalvelua saavilla, jotka eivät kykene linja-autoa käyttämään.

Lisäksi valittaja vaatii oikeudenkäyntikulujensa korvaamista viivästyskorkeineen. Perustelujen mukaan lautakunnan olisi alun alkaen tullut tehdä alkuperäisen esityksen mukainen lakiin perustuva päätös. Perustelujen mukaan se, että joissain toisessa kunnassa toimitaan lain vastaisesti tai se, että Porissa on aiemmin toimittu väärin, ei oikeuta tekemään virheellistä päätöstä.

Elinvoima- ja ympäristölautakunnan lausunto

Elinvoima- ja ympäristölautakunta on päättänyt jatkaa näkövammaisten ja heidän saattajiensa matkoja yhdistyksen tekemän kuntalaisaloitteen mukaisesti. Yhdistys on kuntalaisaloitteessaan katsonut, että näkövammaisten vapaalippu sekä saattajan maksuton matkalippu lisäävät kohderyhmän yhdenvertaisuutta näkeviin nähden. Maksuton matkalippu mahdollistaa aktiivisemmän osallistumisen kodin ulkopuoleiseen toimintaan ja näin ehkäisee syrjäytymistä. Käytäntö vähentää sosiaalitoimen vastuulla olevien kuljetuspalvelujen kustannuksia. Maksuttomat matkaliput ovat YK:n vammaissopimuksen sekä yhdenvertaisuuslain hengen mukaisia.

Aloitetta on perusteltu lisäksi muun muassa siten, että kyseessä on yhdenvertaisuuslain mukainen erityisryhmän positiivinen erityiskohtelu ja yhdenvertaisuuslain mukaiset kohtuulliset mukautukset edistävät vammaisten ihmisten yhdenvertaisuutta, sosiaalihuoltolain tai vammaispalvelulain mukaisin perustein ei myönnetä kuljetuksia kaikille näkövammaisille, vaikka heillä olisi

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

liikkumisessa vaikeuksia ja he tarvitsevat avoimessa joukkoliikenteessä saattajan avukseen, näkövammaiset ovat usein pienituloisia, näkövammaisen maksaa oman matkansa lisäksi saattajansa matkan, jos käyttää maksullista joukkoliikennettä sekä sillä, että muissa kaupungeissa näkövammaisilla tai heidän saattajillaan on osin tai kokonaan maksuttomia matkoja.

Yhdenvertaisuuslain 8 §:n 1 momentin mukaan ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Pykälän 2 momentin mukaan välittömän ja välillisen syrjinnän lisäksi tässä laissa tarkoitettua syrjintää on häirintä, kohtuullisten mukautusten epääminen sekä ohje tai käsky syrjiä.

Yhdenvertaisuuslain 9 §:n mukaan kuitenkin sellainen oikeasuhtainen erilainen kohtelu, jonka tarkoituksena on tosiasiallisen yhdenvertaisuuden edistäminen taikka syrjinnästä johtuvien haittojen ehkäiseminen tai poistaminen, ei ole syrjintää [positiivinen erityiskohtelu].

Valituksessa on katsottu, että näkövammaisten tulisi maksaa joukkoliikenteen käytöstä kuten muutkin matkustajat, eikä näkövammaisia tulisi kohdella erityisenä ryhmänä. Lautakunta on katsonut näkövammaisille ja heidän saattajilleen myönnetyn oikeuden maksuttomaan joukkoliikenteeseen yhdenvertaisuuslain mukaisesti positiiviseksi erityiskohteluksi kansalaisaloitteen mukaisesti. Näkövammaisia on kohdeltu useiden muidenkin kaupunkien joukkoliikenteessä erityisryhmänä, joka on oikeutettu yhdenvertaisuuslain positiiviseen erityiskohteluun. Positiivisesta erityiskohtelusta ja sen kohdistumisista erityisryhmiin ei ole soveltamiskäytäntöä joukkoliikenteen toimialueelta. Voimassa olevat käytännöt ovat lähtökohtaisesti peräisin ennen nykyisen ja jo kumotun yhdenvertaisuuslain voimaantuloa.

Ehdotus

Esittelijä: Lauri Kilkku, toimialajohtaja, elinvoima- ja ympäristötoimiala

Kaupunginhallitus päättää antaa asiassa hallinto-oikeudelle elinvoima- ja ympäristölautakunnan laatiman lausunnon.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Vammaisneuvosto, 12.03.2024, § 17

Satakunnan Näkövammaiset ry on ottanut yhteyttä vammaisneuvostoon näkövammaisten ja heidän avustajiensa maksuttomasta kulkemisesta Porin joukkoliikenteessä. Joukkoliikennejaosto ja elinvoima- ja ympäristölautakunta ovat käsitelleet aihetta vuonna 2022, tarkemmat tiedot löytyvät historiatiedoista. Elinvoima- ja ympäristölautakunnan päätöksestä on valitettu Turun hallinto-oikeuteen.

Ehdotus

Merkitään käyty keskustelu tiedoksi.

Päätös

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Vammaisneuvosto merkitsi käydyn keskustelun tiedoksi ja jää odottamaan hallinto-oikeuden päätöstä.

Merkitään, että tämän asiakohdan käsittelyn jälkeen käsiteltiin lisäpykälä § 23.

Elinvoima- ja ympäristölautakunta, 17.04.2024, § 55

Valmistelijat / lisätiedot:

Iiris Lehti

iiris.lehti@pori.fi

Liitteet

1 Turun hallinto-oikeuden päätös 10.4.2024, H608/2024, henkilötiedot peitetty

Joukkoliikennejaosto päätti 29.3.2022 (§ 16) Satakunnan Näkövammaiset ry:n kuntalaisaloitteen pohjalta, että näkövammaisille ja heidän saattajilleen säilytetään jatkossakin oikeus maksuttomiin matkoihin yleisessä joukkoliikenteessä.

Joukkoliikennejaoston päätöksestä tehtiin oikaisuvaatimus, jonka elinvoima- ja ympäristölautakunta hylkäsi päätöksellään 24.5.2022 § 95. Oikaisuvaatimuksen tekijä valitti asiasta Turun hallinto-oikeuteen.

Valituksessaan oikaisuvaatimuksen tekijä vaati, että elinvoima- ja ympäristölautakunnan ja joukkoliikennejaoston päätökset on kumottava. Valituksen mukaan näkövammaisten henkilöiden maksuttomat matkat on ainakin rajoitettava samaan määrään kuin sellaisten kuljetuspalvelua saavien henkilöiden, jotka eivät kykene käyttämään linja-autoa. Porin kaupunki on velvoitettava korvaamaan valittajan oikeudenkäyntikulut viivästyskorkoineen.

Ei-vaikeavammaisille näkövammaisille henkilöille ei pidä myöntää maksutonta kuljetusta joukkoliikenteessä, ellei sitä myönnetä samoin perustein kuin sosiaalihuoltolain mukaista kuljetuspalvelua saaville ja terveillekin henkilöille. Jos terveet henkilöt saavat maksuttoman kuljetuksen Porin Yyteriin, niin sellainen pitää järjestää myös vaikeavammaisille henkilöille.

Kaikki näkövammaiset henkilöt eivät ole vaikeavammaisia. Kohtelun tulisi olla yhdenvertaista. Vaikeavammaisen henkilö maksaa esimerkiksi taksilla kuljettavasta Porin Matkakeskuksen ja Porin Puuvillan välisestä matkasta yli kolme euroa, terve henkilö euron. On kyseenalaista minkä vuoksi näkövammaisen henkilö ei maksa samasta matkasta mitään.

Asian aikaisempi käsittely löytyy historiatiedoista.

Turun hallinto-oikeuden päätös

Turun hallinto-oikeus antoi päätöksen asiasta 10.4.2024. Hallinto-oikeus ei tutki valittajan vaatimusta näkövammaisten henkilöiden maksuttomien matkojen määrän rajoittamisesta. Hallinto-oikeus on muilta osin tutkinut valituksen ja hylkää sen. Hallinto-oikeus hylkää valittajan oikeudenkäyntiluvuun vaatimuksen.

Hallinto-oikeus toteaa perusteluinaan seuraavaa:

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

”Asiassa on valittajan kunnallisvalituksesta ratkaistavana, ovatko elinvoima- ja ympäristölautakunnan joukkoliikennejaoston päätös 29.3.2022 sekä elinvoima- ja ympäristölautakunnan oikaisuvaatimuspäätös 24.5.2022 valittajan esittämällä perusteilla kuntalain 135 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla lainvastaisia. Kysymys on siitä, voidaanko näkövammaisten henkilöiden ja heidän saattajiensa maksuttomien joukkoliikennematkojen katsoa olevan yhdenvertaisuuslain 9 §:n mukaista positiivista erityiskohtelua. Valituksenalaisilla päätöksillä 29.3.2022 ja 24.5.2022 ei ole päätetty kenenkään osalta sosiaalihuoltolain tai vammaispalvelulain mukaisista kuljetuksista eikä terveiden henkilöiden maksuttomista kuljetuksista. Hallinto-oikeus ei näin ollen arvioi tässä yhteydessä tällaisiin kuljetuksiin liittyviä kysymyksiä.

Hallinto-oikeus katsoo, että elinvoima- ja ympäristölautakunnan joukkoliikennejaoston päätöksen tarkoituksena on näkövammaisten eli heikommassa asemassa olevien ihmisten oikeuksien edistäminen. Näkövammaisten henkilöiden ja heidän saattajiensa maksuttomalla joukkoliikenteellä pyritään edistämään näkövammaisten tosiasiallista yhdenvertaisuutta mahdollistamalla heille liikkuminen ja osallistuminen yhteiskunnan toimintaan vastaavin tavoin kuin henkilöillä, joilla ei ole näkövammaa. Päätöksen tarkoituksena ovat siten yhdenvertaisuuslain ja vammaisyleissopimuksen tavoitteiden mukaisia. Asiassa ei voida myöskään todeta, että näkövammaisten henkilöiden positiivista erityiskohtelua koskevien toimien tavoite olisi yhdenvertaisuusvaltuutetun lausunnossa tarkoitettu tavoin esimerkiksi teknisen kehityksen vuoksi Porin seudullisessa joukkoliikenteessä jo muulla tavoin toteutunut tai tosiasiallinen yhdenvertaisuus olisi muutoin jo saavutettu. Ottaen huomioon, että kysymys on lippujen hinnoittelua koskevasta päätöksestä, on päätös luonteeltaan määräaikainen ja muutettavissa tilanteessa, jossa positiivisen erityiskohtelun tarvetta ei katsota esimerkiksi teknisen kehityksen vuoksi enää olevan. Myös tämä puoltaa toimenpiteen oikeasuhtaisuutta. Se, että joillakin näkövammaisilla henkilöillä on oikeus vammaispalvelulain tai sosiaalipalvelulain mukaisiin liikkumista tukeviin palveluihin, ei myöskään anna aihetta katsoa, että kaikkiin näkövammaisiin ja heidän saattajiinsa kohdistuva joukkoliikenteen maksuttomuus olisi suhteettoman pitkälle menevää näkövammaisten positiivista erityiskohtelua. Hallinto-oikeus katsoo, että joukkoliikennejaoston päätöksessä on kysymys oikeasuhtaisesta ja sallitusta yhdenvertaisuuslain 9 §:ssä tarkoitettua näkövammaisten henkilöiden positiivisesta erityiskohtelusta. Kysymys ei siten ole myöskään syrjinnästä.

Edellä mainituin perustein elinvoima- ja ympäristölautakunnan joukkoliikennejaosto sekä elinvoima- ja ympäristölautakunta eivät ole ylittäneet toimivaltaansa eivätkä joukkoliikennejaoston päätös 29.3.2022 sekä lautakunnan oikaisuvaatimuspäätös 25.5.2022 ole muutoinkaan valituksessa esitetyillä perusteilla lainvastaisia. Valitus on näin ollen hylättävä.”

Hallinto-oikeuden päätös ei ole lainvoimainen.

Ehdotus

Esittelijä: Lauri Kilkku, toimialajohtaja, elinvoima- ja ympäristötoimiala

Elinvoima- ja ympäristölautakunta merkitsee Turun hallinto-oikeuden päätöksen 10.4.2024, H608/2024 tiedoksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Vammaisneuvosto, 07.05.2024, § 32

Liitteet

1 Turun hallinto-oikeuden päätös 10.4.2024, H608/2024, henkilötiedot peitetty

Hallinto-oikeus on antanut päätöksensä näkövammaisten ja heidän saattajiensa joukkoliikenteen maksuttomiin matkoihin liittyvästä valituksesta ja hylännyt sen. Hallinto-oikeus katsoo, että elinvoima- ja ympäristölautakunnan joukkoliikennejaoston päätöksen tarkoituksena on näkövammaisten eli heikommassa asemassa olevien ihmisten oikeuksien edistäminen ja että päätöksen tarkoitukselliset ovat yhdenvertaisuuslain ja vammaisyleissopimuksen tavoitteiden mukaisia. Hallinto-oikeuden päätös ei ole lainvoimainen. Päätös ja asian aiempi käsittely löytyvät historiatiedoista.

Ehdotus

Vammaisneuvosto merkitsee asian tiedoksi.

Päätös

Vammaisneuvosto merkitsi asian tiedoksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 33

Lautakuntaedustajien ja hyvinvointialueen vammaisneuvoston jäsenen kuulumiset

Kuullaan lautakuntien kokouksiin osallistuneiden kuulumiset.

Ehdotus

Merkitään tiedoksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 34

Tiedoksi merkittävät asiat

Satakunnan neurologisten potilasjärjestöjen yhteydenotto luentosalin saamiseksi veloituksetta.

Saapunut posti on toimitettu vammaisneuvoston jäsenille ja varajäsenille:

- Kutsu kaupungin yhdistysiltaan (21.3.2024)
- Soveltavan liikunnan messut: kutsu yhdistyksille (9.4.2024)
- Kutsu alueellisen Voimaa vanhuuteen -ohjelmahaun 2024 infoon (16.4.2024)

Ehdotus

Merkitään tiedoksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 35

Vammaisneuvoston jäsenten esille ottamat asiat

Ehdotus

Käsitellään tarvittaessa vammaisneuvoston jäsenten esille ottamat asiat.

Päätös

Seuraavat vammaisneuvoston jäsenten esille ottamat asiat merkittiin tiedoksi:

- Soveltavan liikunnan messut saivat kiitosta. Jatkossa messuja voisi pohtia yhdessä vanhusneuvoston kanssa, koska samoilla messuilla voisi olla iäkkäillekin suunnattua liikuntaa.
- Selkäyhdistys ja Satakunnan AVH-yhdistys järjestävät Porin kauppatorilla tapahtuman, jossa jaetaan tietoa avojen ja selän terveydestä 9.5.2024.
- SuomiAreenaan on tulossa kaupungin järjestämä keskustelu esteettömyydestä Yyterin näkökulmasta ja Kati Karinharju on tässä mukana.
- Lounais-Suomen aluehallintovirasto järjestää Satakunnan ammattikorkeakoululla Kaikkia varten, yhdenvertainen sivistyskunta -tilaisuuden 24.9.2024.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 36

Seuraava kokous ja kokouksen päättäminen

Ehdotus

Sovitaan syksyn 2024 kokouksien aikataulu.

Puheenjohtaja päättää kokouksen.

Päätös

Vammaisneuvoston seuraavat kokoukset ovat 13.8.2024 kello 13.00, 8.10.2024 kello 13.00 ja 26.11.2024 kello 13.00.

Puheenjohtaja päätti kokouksen.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Muutoksenhakukielto

§24, §25, §26, §27, §28, §29, §30, §31, §32, §33, §34, §35, §36

Muutoksenhakukielto

Päätöksestä ei kuntalain 136 §:n perusteella saa tehdä oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta.